

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEKLERİ YAYIN ORGANI

BATI TRAKYA'NIN SESi

OCAK 1992, YIL 5, SAYI 38

**21. Yüzyıla Doğru
Türk Dünyası ve Bu Çerçeve
Batı Trakya Türkleri'nin Konumu**

• • •

**29 Ocak Türkük Şahlanışı'nın
4'üncü Yıldönümü**

BATI TRAKYA'NIN S E S İ

Adres: Hacıbaşıoğlu Tekkesi Sok. No: 5 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 527 68 57 - 526 80 58 Faks: 526 80 55

(AYDA BİR-YAYINLANIR)

OCAK 38

Sahibi

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezi adına
Tahsin Salihoglu

Yazılı İşleri Müdürü
Halit Eren

Akademik Kurul

Prof.Dr. Kemal Karpat, Prof.Dr. Oktay Aslanapa

Prof.Dr. Ali Alpaslan, Prof.Dr. Abdulhaluk Çay,

Prof.Dr. Mustafa Erkal

Prof.Dr. Yusuf Halaoğlu, Prof.Dr. Cevdet Küçük,

Doç.Dr. Ümit Meric,

Doç.Dr. Özcan Mert, Doç.Dr. Cihat Özönder,

Doç.Dr. İlhan Şahin,

Doç.Dr. Feridun Emecen, Doç.Dr. Nejat Sefercioğlu,

Doç.Dr. M.Süreyya Şahin, Dr. Aydin Yüksel, Dr. Mustafa Rumeli

Temsilciliklerimiz

Adapazarı: Sakarya Cad. No: 87 Tel: 12301 - 71720

Ankara: Akay Cad. 20/4 Bakanlıklar Tel: 125 77 87

Bursa: Atatürk Cad. Vakıflar İshani Kat: 4 No: 409 Tel: 22 40 49

İzmir: Fethiye Cad. Gökseiler Pasajı Kat: 4 Tel: 11 08 77

Bakırköy: Iskele Cad. Ruya Sok. No: 55/1 Tel: 542 14 02-5718507

Zeytinburnu: Telsiz Mah. Sümbül Sok. No: 1/1 Tel: 558 33 80

Yalova: Finn Sok. B/9 Yalova-İstanbul

Gaziosmanpaşa: Salihpaşa Cad. No: 17 Kat: 2 D: 13 Gaziosmanpaşa-İstanbul

Edremit: İnhönü Cad. Durmuşoğlu İshani 1. Sok. No: 11

Edremit-Balıkesir

K.K. Türk Cumhuriyeti: Sebahattin Egeli P.K. 175 Girne

Almanya: Schwanthaler St. 155 8000 München 2 Tel: 502 42 33

Reklam Fiyatı: Arka Kapak: 4.000.000 TL

İç Kapaklar: 3.000.000 TL

İç Sahifeler: 1.500.000 TL

Yazılardaki fikirler yazarlarına aittir, dergiyi bağlamaz ve derginin aynı fikri taşıdığı anlamına gelmez.

BATI TRAKYA'NIN SESİ zikredilerek iktibas edilebilir.

Yazılı işleri, gönderilen yazıların değerlendirilmesinde bazı düzeltmeler ve kısaltmalar yapabilir.

Sayfa düzeni ve dizgi: Arkadaş Ajans Ltd.Şti. Tel: 565 16 79

Baskı: Rebel Offset Tel: 576 24 15

IÇİNDEKİLER

- 1
İçindekiler ve Editör'den
2
Tahsil Salihoglu:
"Yunanistan Irkçı ve Yayımlacı"
3
Dr. Sadık Ahmet'in 29 Ocak'la İlgili Olarak
Yayınladığı Mesaj
4
Yunanistan'ın Yeni Tahrikî
Özel Yunan Radyoları Türkler'e
Kin Kusuyor
5
Dr. Sadık Ahmet'ten, İçişleri Bakanlığı'nın
Ayrımcı Uygulamasına Tepki
Lise Öğretmenlerinden Vali'ye Muhtıra
Batı Trakyalı Türk Öğrencilerin Çilesi
Bitmiyor
Yunanistan, Batı Trakya Türkleri'nin
Kültürünü Yok
Etmeye Çalışıyor
6
Batı Trakya'da "Akritas" Tahrikî
Girit'te Bağımsızlık Hareketleri Hızlandı
Almanya ve Avustralya Derneklerimizin
Yeni Yönetimi Belirlendi
7
Enver Kavaklı Hoca Vefat Etti
8
Dr. Sadık Ahmet'in Yunanistan Hükümeti
Kamu Düzeni ile
Eğitim ve Dinişleri Bakanlığı'na Verdiği
Soru Önergeleri
9
21. Yüzyıla Doğru Türk Dünyası ve Bu
Çerçeve
Batı Trakya Türkleri'nin Konumu
Feyyaz SAĞLAM

EDITÖRDEN

Değerli okuyucularımız,

Yeni yılın ilk sayısıyla yine sizlerle birlikteyiz. Bu vesileyle yeni yılınızı kutlar sağlık, mutluluk ve başarılar dileriz.

Batı Trakya'daki soydaşlarımızın milli varlıklarını inkâr eden Yunan yönetimine karşı "Batı Trakya Türk'ür ve Batı Trakya'da Türkük diliyle ve kültüryle dildik ayaktadır, bundan sonra da ayakta olmaya devam edecektir" dediği, "Türkük şahlanışının bu sene dördüncü yıldönümü, 29 Ocak 1988 öncesinde Yunan yönetimi, Batı Trakya'da Türk bulunmadığı gerekçesiyle yillardan beri faaliyetlerini sürdürden soydaşlarımızın derneklerini Yüksek Mahkeme tarafından kapatma kararı almıştı. Soydaşlarımız milli varlıklarını reddeden yönetimle "Batı Trakya'da Türk'ün bulunduğu kesin bir şekilde gösterdi. 29 Ocak 1988'de Batı Trakya'nın bütün köylerinden kadın-erkek, genç-yaşlı binlerce soydaşımız, polisin bütün engellemesine rağmen Gümülcine şehir meydanında toplanarak "Batı Trakya'da Türk vardır, bunun ispatı bizleriz, atalarımızdır! Hiçbir mahkeme karar bizim milli kimliğimizi değiştirmeye ve inkâr etmeye muktedir değil" diye haykırdılar. Konuya ilgili haber ve açıklamaları ilk sayfalarımızda bulacaksınız.

Yunanistan'ın, Batı Trakya Türkleri'ne karşı tohrik ve baskınları bitmek biliyor. Şimdi de Batı Trakya Türk Toplumu'nun lideri DEB Partisi Milletvekili Dr. Sadık Ahmet'in milletvekili dokunuşuluzzlığını kaldırılmak istiyorlar.

Batı Trakya Türkleri geçen ay değerli bir hocasını, Enver Kavaklı'yı kaybetti. Batı Trakya Türk eğitim ortusunun önde gelen simalarından olan Enver Kavaklı'nın vefatı, Batı Trakya Türkleri'ni ziyadesyle üzdü.

Değerli okuyucularımız, bu sayıda, Batı Trakya Türk edebiyatı ve kültür ile ilgili çalışmalar ile tanınan Feyyaz Sağlam'ın "21. Yüzyıla Doğru Türk Dünyası ve Bu Çerçeve"de Batı Trakya Türkleri'nin konumu" odlu geniş bir yazısını da bulacaksınız.

Gelecek sayıda buluşmak ümidiyle.

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı

Tahsin Salihoglu:

"Yunanistan ırkçı ve yayılmacı"

BTS AJANSI

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu, Yunanistan'da yaşayan 150 bin Batı Trakya Türkü'nün, insanlık haklarını ihlal eden Yunan devletinin antide-mokratik ve insanlık dışı tutumuna karşı ilk direnişini gerçekleştirdiği 29 Ocak 1988 tarihini-nin 4. yıldönümü münasebe-тиyle yaptığı yazılı açıklama-da, Yunanistan'ın ırkçı, ya-yılmacı ve insanlık dışı tutumunu sürdürdüğünü söyledi.

Yunanistan hükümetini, bir süre önce bağımsızlığını ilan eden Makedonya Cumhuriyeti'nin tanınmaması için çeşitli "Bizans entrikaları" düzenlemekle suçlayan Salihoglu, bu durumun, Yunanistan'ın yayılmacı ve insanlık dışı tutumunu açıkça gözler önüne serdiğini kaydetti.

Tahsin Salihoglu, 29 Ocak 1992 tarihli yazılı açıklamasında şunlara yer verdi:

"Yunanistan'da yaşayan 150 bin Batı Trakya Müslüman-Türk Halkı, insanlık haklarını ihlal eden Yunan devletinin bu antide-mokratik ve gayri insanı tutumuna karşı ilk direnişini 29 Ocak 1988'deki bu büyük direniş, Batı Trakya Türk Halkı'nın insan haklarının kendisine iadesi mü-cadelesinde yeni ve bilinçli bir dönemi başlatmıştır."

Batı Trakya Türklüğü'nün bu kararlı direnişini kutlama günü olarak her 29 Ocak bir gelenek

haline gelmiştir. Nitkim 29 Ocak 1990'da kutlamamın 2. yıldönümünde, Yunan devletinin organize ve desteği içinde fanatik Yunanlılar'ca Türkler'e ait dükkanlar yağmalanmış, camiller kırılmış ve Türkler dövülmüşdür. Batı Trakya Türk Halkı bunlardan yılmamış ve yasal müca-delesine büyük bir kararlılıkla devam etmiştir. Biz, Batı Trakya Türkleri olarak bugün 29 Ocak

da yayılmacı ve gayri insanı tu-tumunu dünya kamuoyunun gözleri önünde hâlâ sergilemektedir. Nitkim, bağımsızlığını ilan eden Makedonya Cumhuri-yeti'nin tanınmaması için çeşitli bizans entrikalarına başvurmak-tadır.

Biz, Batı Trakya Türkleri olarak, mücadeleümüzün bu dör-düncü yıldönümünde aşağıdaki hususları Türk ve dünya kamuoyuna duyurmaktır:

1-Yunan devleti, 29 Ocak 1990'da Türklerin mal varlığına verdiği zarar ve ziyam bir an önce tazmin etmelidir.

2. Batı Trakya'da halkın seçmiş olduğu müftülerimizi bir an önce görevi başına getirmelidir.

3- Okullarda okuyan Türk çocukların ders kitaplarını bir an önce dağıtmalıdır.

4- Vakıfların 1920/2345 sa-yılı yasada belirtilen şekilde idaresine müsaade etmelidir.

5- Yunan vatandaşlık yasası-nın 19. maddesine istinadan usimile ettiği Makedon kardeşlerimizin ve Batı Trakya Türkleri'nin vatandaşlıktan çıkarılması bir an önce durdurmalıdır ve anayasasıyla teminat altına aldığı bu 19. maddeyi kaldırılmalıdır.

Son olarak tüm dünya millet-lerine diyoruz ki; Yayılmacı ve de ırkçı bir politika ile Yunanistan'da yaşayan 150 bin Türk'ün ve de 800 bin Makedon kardeşlerimizin insan ve insanlık hakları-nın iadesi için gerekli müdahaleyi bir an önce yapınız."

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu,

1992'de bu insan hakları müca-delesinin dördüncü yılını idrak etmenin gururunu yaşıyoruz.

21. yüzyılın başlangıcında in-san haklarının önemi büyütür. In-san haklarının ötesinde birçok federasyonlar, yeni cumhuriyetler halinde yeni devletler doğurmakta. Yunan devleti burada

Batı Trakya Türkleri'nin Lideri Dr. Sadık Ahmet'in 29 Ocak'la İlgili olarak yayınladığı mesaj

Değerli Soydaşlarım,

Batı Trakya Müslüman Türk toplumu özellikle son 30 yılda çeşitli haksızlık, baskı ve ayrımlara maruz kaldı. Ekonomik baskılar, adalet dışı bir düzen, eşitsizlik uygulamaları, eğitimimizi çökerten yanlış, dar gelirli köylümüzü daha da fakir yapmayı amaçlayan kamulaştırmalar v.s. yaşamımızı güçlülle devam ettirebilir bir hale getirdi.

Bütün bu insanlık dışı uygulamalar, "günün birinde geber" düşüncesiyle insanımızı toplu direniğe geçirmedi. Ama, örneğin, özellikle biz Türk Milletinin, namus için hiç düşünmeden ölümü göze alması gibi, bazan öyle durumlar olur ki; hizmetdilmesi, sinye çekilmesi mümkün değildir.

29 Ocak 1988 öncesi Batı Trakya Müslüman Türk toplumu için, işte böyle bir durum söz konusu oldu. Başlıklarında "Türk" kelimesi bulunan dergilerimiz, "Batı Trakya'da Türk bulunmadığı" gerekçesiyle ülkenin en yüksek mahkemesi tarafından kapatılmıştır.

Bu karar, Batı Trakya Türkliğünün milli kimliğinin inkâr edilmesi demekti. "Sen Türk değilsin" demekti. Böyle bir karar karşısında, damarlarında Türk kan taşıyan hiçbir azınlık ferdi tepki göstermeden duramadı. Durdurmadı da...

29 Ocak 1988 günü, Yüksek Mahkeme'nin yukarıdaki kararını protesto için şehrümüzde toplantı yapılması kararlaştırılmıştı. Bu haber duyan azınlık insanı, yediden yetmişin aynı anda harekete geçti. Yönetimin iptal kararı, karanlık güçlerin engelleri ve şehrə girişlere kurulan barikatlar insanımıza viz geldi. Bazan dağları taşları aşarak, bazan çayları hendekleri atlayarak, vasitanın gidemediği yerlerde de yayan yapıldı. Schre doğru hareket etti ve kararlaştırılan saatte şehrümüzdeki toplantı yerinde hazır bulundu.

Amaç, ne herhangi bir yeri işgal ne de yönetimine karşı gelmekti. Ölümey meydan okuyan bu insanların tek amacı milli kimliğine sahip çıkmak ve onu korumaktı. Onbinlerin ağzında tek slogan vardı: "Batı Trakya'da Türk vardır, bunun ispatı bizleriz, atalarımızdır! Hiçbir mahkeme kararı bizim milli kimliğimizde değiştirmeye muktedir değildir!..."

Ve o onbinlerce insan dağılmazdan önce bir kez daha yemin etmişti: Taşınır taşınmaz her türlü mülkümüze el konulabilir, hatta hapislerde çürüyebiliriz ama, milli kimliğimizden, Türkliğimizden vazgeçmeyez! Nitekim 26 Ocak 1990 günü "Türk'üz değimiz için 18 ay hapse mahkum olduk. Aneak,

toplumumuz adına ve Türküğü-müzü korumak üzere hapishaneye girdik ama Türküğü-müzden vazgeçmedik. Bu yetmiyorum gibisi, bizim hapse girmemizden üç gün sonra raya tesadüf eden ve Milli

*Batı Trakya Türkleri'nin Lideri
Dr. Sadık Ahmet*

Direnişimizin ikinci yıldönümü olan 29 Ocak 1990 günü şehrümüzde insanlık adına utanç verici vahşet olaylarına sahne oldu. Uygar dünyanın temsilcisi Avrupa Topluluğunun bir üyesi olan ülkemizin güvenlik güçleri, soydaş dükkanlarına barbarca saldıran "canavarları" sadece izlemekle yetindiler. Bu canavarlar silsürü kentimizde ne kadar soydaş dükkanı varsa kimip geçtiler ve de yağmaladılar.

Sevgili Soydaşlarım,

Çögümüzün şahit olduğu ve çok iyi bildiği yukarıdaki olayların faileri ve onları yönlendiren karanlık güçlerin tek amaçları vardı: "Batı Trakya Türk'ünü sindirmek ve onu "Elen Müslümanı yapmak!..."

Bu olaylar, Batı Trakya Türk'ünü sindirmek söyle dursun, birbirlerine daha da kenetlenmelerine yardım etti. 18 Haziran ve 5 Kasım 1989 seçimlerinde 25 bin dolaşlarında olan bağımsız listelerdeki oy potansiyeli, yukarıdaki vandalizm olaylarına bir tepki olarak 30 bin'e çıktı. Bugün, utanç duvarlarının yıkıldığı, insanın insana baskısının reddedildiği ve "insanlar kendilerini ne hissederlerse odurlar" ilkesinin kabul edildiği dünyamızda ne ırk ayırmacılığının yeri vardır ne de yönetimler toplumların milli kimliklerini değiştirmeye muktedirdirler. Aksini düşünenler hürsuna uğramaya mahkûmdırlar. Bu düşüncelerle Batı Trakya Müslüman Türk'ünün Milli Gün'ü olan 29 Ocak'ın toplumumuzda var olan birlik beraberliği daha da pekiştirmesini diler saygılar sunarım.

Yunanistan'ın yeni tahriki

Dr. Sadık Ahmet'in dokunulmazlığı kaldırılmak isteniyor

BTS AJANSI

(Gümülcine) - Batı Trakya Türkleri'nin Lideri ve Eşitlik, Dostluk ve Barış Partisi Milletvekili Dr. Sadık Ahmet'in dokunulmazlığının kaldırılması bir kez daha istendi.

Atina Savcılığı 9/1/1992 tarihinde Yunan Parlamentosu'na gönderdiği yazında, vatana ihanet suçlamasıyla ifadesinin alınabilmesi için Dr. Sadık Ahmet'in dokunulmazlığının kaldırılmasını istedi. Bundan kısa bir süre önce de Atina Savcılığı böyle bir istekte bulunmuş ancak parlamento bu isteği reddetmişti.

Yunan Parlamentosu İç Tüzüğü'ne göre, Atina Savcılığı'nın önce Meclis Komisyonu görüşecek ve daha sonra Meclis Genel Kurulu Dr. Sadık Ahmet'in do-

kunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmayacağı konusunda karar verecek.

Batı Trakya Türkleri'nin Lideri Dr. Sadık Ahmet, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmak istenmesi ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, "Böyle şelyere artık alıştık. Kaç kez dokunulmazlığının kaldırılmasını istedığını hatırlamaz oldum. Biz hakları ihlal edilen Batı Trakya Müslüman Türk Toplumu'nun haklarını arıyoruz. Bu konuda hiç bir engel tanımıyorum" dedi.

Dr. Sadık Ahmet, yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"Son kez milletvekili seçildiğim 8 Nisan 1990 tarihinden bu güne kadar milletvekili dokunulmazlığının kaç kez kaldırılmak istendiğini ben de

unuttum. Hatta kimileri için uluslararası kuruluşların temsilcileri de araya girdi ve Başbakan'a mektuplar göndermeye kadar olayı ilerlettiler. Ülkemizde, maalesef, Batı Trakya Müslüman Türk toplumunun hakkı davasını savunmayı, bilinçli olarak yanlış değerlendirmektedirler. Ancak, bu kimseler veya kurumlar şunu iyi bilsinler ki, ezilen toplumumuzun hakkı davasını savunmak ve sesini duyurmak için, değil milletvekili dokunulmazlığıma, milletvekililiğimin kendisine bile ihtiyacım yoktur. Nerede ve hangi mevkide olursam olsam, toplumumuzun hakkı mücadelesini sürdürmekten beni hiçbir güç menedemeyecektir."

Özel Yunan radyoları Türkler'e kin kusuyor

BTS HABER MERKEZİ

Türkiye Yunanistan'ı hiç bir zaman düşman görmemişti halde, Yunanistan devlet olarak bütün kumulları ile Türk düşmanlığını gündeme tutmaktadır. Üstelik bu davranışını, değişen dünya şartlarına rağmen giderek artırmaktadır.

1830 yılında toprakları Mora Yarımadası ve birkaç adadan ibareti olan Yunanistan, emperyalist ülkelerin desteği ile bugünkü sınırlarına ulaşmıştır. Bunun şirinliği ile sürekli Türk düşmanlığını beslemeyi ve bu fikri yeni nesillere sistemli olarak iletmeyi görev saymaktadır.

Fakat asıl önemli olan, Paris Şartı'na ve AGLK'e imza koyan, AT üyesi Yunanistan'ın Türk düşmanlığını körkilemek uğruna insan haklarını ihlal etmesine Avrupa'nın seyirci kalmasıdır.

Eylemleri ırsızlık sınırlarına varan Avrupa'nın şirinlik çocuğu Yu-

nanistan, kurduğu özel radyo, istasyonları vasıtıyla bir taraftan Türk düşmanlığını yayma politikasını sürdürürken diğer taraftan yine bu radyo yayınları ile TC'ne ve Batı Trakya Türk Toplumu'na tehditler savurmaktadır.

Bu tür propaganda yayınları yapan radyolardan biri olan, İskese ve çevresine yayın yapan "LIFE FM" radyosu şu şekilde haberlere yer vermektedir:

"Gümülcüne Türk konsolosu C.D. plakalı otomobili ile 21. km. ye kadar gelmiş, aman efendim nasıl olur? Ege'deki Türk uçaklarının hava ihlallerine şimdi de Türk diplomatların yol ihlalleri eklenmiş, öyle ya nasıl olur da bir Türk diplomatı Yunanistan'da seyahat özgürlüğine sahip olur."

"Kireççiler'de oturmata olan Hristiyanların artık sabırları kalmamış. Çünkü cami hoparlörlerinden yayılan ezan sesi çocukların korkutuyormuş. Bunun için cami imamını döven Hristiyanlar imam tarafından dava edilmiş. Bu olacak iş mi? Da-

vak yiven bir Türk nasıl dava açabilir?" Spiker sözlerini şöyle sürdürdü: "Biz artık savunmadık değiliz. Bilin ki, bundan böyle saldırısı safhansızdır. Birkaç güne kadar konsoloslukta da maceralarımız olacak. Bunu aynı zamanda Türk kamuoyu da konsolosluk vasıtasiyla böyle bilsin."

"Önümüzdeki günlerde 9 kardeşler ile Süleyman'ın Lokantasından, Faikoğlu'ndan ve Rüstem'den başlıyarak saldırısı geçiyoruz. Sonu geldi, artık beklemiyoruz."

Bütün bunlar tehdit ve tahrik dolu ifadelerdir. Üstelik Azınlığa değil, T.C.'nın temsilcisi Gümülcine Konsolosluğu dolayısıyla doğrudan doğruya Türkiye Cumhuriyeti'ndir.

Uluslararası alanda, her fırsatla Türkiye'nin kendisi için tehdit oluşturduğunu öne süren Yunanistan'ın bu iddiasında ne kadar haksız olduğu ve asıl tehdit edilen tarafın kim olduğu bu kadar ortadayken, Yunanistan'ın bu fobisine, Batılılar merhem olmaya daha ne kadar devam edecekler?

Dr. Sadık Ahmet'ten, İçişleri Bakanlığı'nın ayrımcı uygulamasına tepki

BTS AJANSI

(Gümülcine) - Batı Trakya Türk Toplumu'nun İleri ve Eşitlik, Dostluk ve Barış Partisi milletvekili Dr. Sadık Ahmet, 15 Ocak 1992 tarihinde İçişleri Bakanlığı'na verdiği bir soru önergesinde Batı Trakya'da nahiye'lere tanınan inşaat izni verme yetkisinde adaletsizlik olduğunu belirterek, İçişleri Bakanından bu adaletsizlik konusunda açıklamayı yapmasını istedi.

Dr. Sadık Ahmet, söz konusu soru önergesinde şöyle dedi:

"Sayın Bakan,

Rodop ve İşkefe Vollilikleri, 60 metrekareye kadar inşaat izni verme hakkını nahiye'lere tanımaktadır. Ancak bu hakkın verilişinde kabul edilmez bir uygulama hâkimdir. Söyledi ki:

Tamamen Elenler'le meskun nahiye'lere böyle izinler aynen verilmektedir. Böylece sakınlar, izin ücreti ödemeden muaf tutulmaktadır.

Rodop ilindeki Nea Santa gibi karma nahiye'lere Elenler'in meskun olduğu Nea Santa köyünde inşaat izinleri veriliyor, aynı nahiye'nin azınlık insanıyla meskun İpion (İşkiler) köyü sakınlarine bu izin verilmemektedir. Tamamen azınlık insanıyla meskun nahiye'lere ise vilayet bu izinleri verme hakkını tanımamaktadır.

Bu uygulama, azınlık insanı aleyhine bir ayırmayı varlığı açıktır göstermektedir ve demokrasıyla bağıdaşmasının yanı sıra insan haklarına da aykırıdır.

Başkan'a soruyorum:

1- Nahiye'lere arasındaki bu ayırım neden var?

2- Azınlık insanıyla meskun nahiye'lere bu haktan neden mahrum bırakılıyorlar ve karma nahiye'lere bir köy bu haktan yarınlarak diğerinin yururulanması nasıl izah ediliyor?

3- Nahiye'lere arasında ve genelde Batı Trakya'da eşitliğin var olması öngörüllüyür mu?"

Batı Trakyalı Türk öğrencilerin çilesi bitmiyor

BTS HABER MERKEZİ

Yunanistan'ın Batı Trakya Türkleri'ne yaptığı baskılar, her gün yeni bir uygulama ile devam ediyor. Yunanistan'da doğmanktan başka suçları olmayan Türkler, Yunan Anaynsası'nın verdiği vatandaşlık haklarını da kullanamıyor.

Yillardan beri Türk çocuklarını eğitimsiz bırakmak için her yolu deneyen Yunanistan, bu çerçevede Türkiye'de eğitim görmüş öğretmenlere de iş vermemeğtedir. Eşitliği dünyadaki bütün üniversitelere tanınmış olmasına rağmen Yunanistan, Türkiye'den alınan bu diplomaları kabul etmemektedir. Böylece insanların en doğal haklarından birisi olan eğitim hakkını bir çırpıda yok saymaktadır. Bu durumu hükümet nezdinde protesto eden Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği Başkanı Rasim Hint,

kendilerinin de birer Yunan vatandaşı olduğunu hatırlatarak, Yunan Anayasası'nda varolan özgür ve bağımsız bir eğitim istediklerini belirtti. Bunu ekle etmek için eğitimde baskının son verilmesini arzulayan tüm Yunan vatandaşlarının görevde çağırıldıklarını ifade etmiştir. Rasim Hint, Türkiye'de eğitim görevi için görev verilmeyen öğretmenlerin listesini de vererek, bu öğretmenlerin bir an önce görevde bulutulmasını istedğini söyledi. Bu uygulama, Yunanistan'ın Batı Trakya'daki Türkleri sindirme ve yok etme politikasının bir parçasıdır. Şimdi de onları eğitim ve öğretimden yoksun bırakarak seslerini duyurmalarını önlemeye çalışmaktadır. Topraklarını ve mallarını eflerinden aldığı gibi eğitim haklarını da eflerinden alınarak olan yüzlerde yuvarlanıyorlar topraklarından göçe zorluyorlar.

Yunanistan, Batı Trakya Türkleri'nin kültürünü yok etmeye çalışıyor

BTS HABER MERKEZİ

(Gümülcine)- "Yunanistan'da Türk azınlık yoktur, Müslüman azınlık vardır" tezini savunan Yunan yönetimi; Batı Trakya'da Türk olan ve Türküğün temsil eden her şeyi ortadan kaldırırmaya, tahrif ve tahrif etmeye çalışıyor.

Yunanistan, Türk Radyo ve Televizyonu'nun Batı Trakya'dan izlenmesini de bu nedenle engelliyor. Özel uyuş anteneliyle TRT'nin yayınlarını nüfuslu Türk kırınlıklarında programların seyredilmesini Yunan Sivil polisleri zor kullanarak engelliyorlar.

Türk vakıflarına ait mülklerin tamirine ve restorasyonuna da izin verilmiyor. Son zamanlarda Türk mezarlıklarında me-

zar tuşları da tahrif ediliyor.

Bunun yanı sıra Yunanlar, azınlık mensuplarına yönelik olarak "Yunan yaşıyışını benimseyin" sloganıyla yeni bir propaganda kampanyası başlatmış bulunuyorlar.

Bu kampanyada Türk hayat şekli kötülendiği ve Türkiye'deki yaşantından özel hazırlanmış olumsuz kesitler gösterilerek, "İşte Türkler böyle sefil yaşıyorlar" şeklindeki sözlerle propaganda sürdürülüyor. Büttün cadde ve sokaklarda da "Vatandaş Yunanca Konuş" ibaresini görmek mümkün. Ayrıca Yunan yönetimi, Türkleri bölmeye yönelik yeni bir uygulama başlatmış bulunuyor. Bu da, "Pomak-Türk-Çingene" ayırmı şeklinde. Soyuşularımıza yakılan bazı Yunanlıların "Sen Pomaksın, Türk degilsin" diyerek onları tahrife çöplüklerin da gözleniyor.

Lise öğretmenlerinden Vall'ye Muhtıra

BTS AJANSI

(Gümülcine) - Batı Trakya'da Türk lise ve ortaokullarında Türkçe okutulan dersler öğretim yılı başından beri öğretmensez geçiyor. Yunan yönetimi konferan öğretmenlerinin Batı Trakya'ya gelmelerine izin vermediği gibi, tayin bekleyen Batı Trakyalı Türk öğretmenleri de tayin etmiyor.

Batı Trakya'da dokuz lise öğretmeni her yıl tayin için Eğitim Bakanlığı'na başvurduğu halde sürekli olumsuz cevap alıyor. Gerekçe olarak da Batı Trakya'daki Türk okullarındaki Türkçe ders öğretmenleri kadrosunun konferan öğretmenleri ile dolu olduğu gösteriliyor. Bu cevap üzerine, Gümülcine Valisi'ni ziyaret eden söz konusu öğretmenler, Vali'ye bir muhtıra verecek bu problemi çözümlemesini istediler.

Batı Trakya'da "Akritas" tahrkı

BTS HABER MERKEZİ

Batı Trakya'lı Türklerle karşı zaman zaman finiyyette bulunan yasadışı Yunan "Akritas" gizli örgütü Gümülcine'de gene faaliyete geçti.

Gümülcine Metropolit Damaskinos'un da desteğini alan örgüt, yayınlaşıldığı son bildirisinde, Türk Başkonsolosluğu'nun Gümülcine'den uzaklaştırılması istiyor. Ayrıca bildiride Yunan halkın Türklerle karşı ışınak olsalar ve eyleme geçmeleri isteniyor. Anadolu'dan "esaret altındaki vatandaşımız" diye bahsedilen bildiride, İstanbul'un bir gün tekrar Yunanistan'ın eline geçeceği, şehrin büyük Yunanistan'ın başkenti olacağının Aya Sofya'nın Ortodoksların merkezi haline geleceği ve orada Hristiyan ayin-

lerinin hiç susmayacağı imalatına da yer veriliyor.

"Akritas"ın yayındığı bildiri ve afişler Gümülcine'nin sokaklarını asla buluyor.

Ayrıca Gümülcine Metropolitliği öntüdeki büyük bir panoda asla bulunan bir karikatürde; Türkiye Yunanistan'a saldırmaya hazırlanan bir canavar olarak gösteriliyor ve panonun altında "Akritas" imzası bulunuyor.

Akritas Örgütü daha önce de 1990 yılında yayındığı bildirilerle, Yunan halkını Türkler'e karşı kaşkarmış ve sonrasında 29 Ocak 1990 Gümülcine olayları yaşanmıştır.

"BÜYÜK YUNANISTAN HAYALİ"

Öte yandan merkezi Atina'da bulu-

nun ve yasadışı olarak faaliyet gösteren OEN "Megas Aleksandros" Yunan Gençlik Örgütü bir bildiri yayinallyarak, amcaslarının başkenti İstanbul olan Büyük Yunanistan'ı kurmak olduğunu açıkladı.

Bildiride; "Yunanistan'ın bugünkü sınırları içine dahil edilmeyen topraklar üzerinde inkar edilemeyecek tarihi hakları vardır. Esasen altındaki Yunan toprakları; Kuzey Epir, Kuzey Kıbrıs, İzmir, Doğu Trakya, İmroz, Bezcanda, Kuzy Makedonya, Trakya ve herşeyin üstünde başkentimiz İstanbul için mücadele ediyoruz." deniliyor.

Mücadeleye, Yunan olan her yetin Yunanistan'a dahil edilinceye kadar devam edeceğini vurguluyor, "tercihimiz ya zafer ya ölümdür" deniliyor.

Girit'te bağımsızlık hareketleri hızlandı

îçin çalışacakları ve gereklisi bağımsızlık için örgütün silahlı mücadeleye girişileceği belirtildi.

Yunanistan'ın "Megali Idea" çerçevesinde adayı işgal ettiği ve bir işgaleci güç olduğunu dünden saklanamayacağı gerçekine değinen bildiri; "Kahraman Girit halkı Yunanlar'ın kölesi olamaz", "Giritliler, mücadeleye bağımsızlığını kazanıncaya kadar devam", "Yasasin Bağımsız Girit Devleti" sloganları ile son buluyor.

Yine Girit'in bağımsızlığı için mücadele eden ve Atina'da faaliyet gösteren

"Girit Bağımsızlık Hareketi" adlı bir başka örgüt de yayındığı bildirilerle Girit halkını bağımsızlık için mücadeleye çağrıyor. Örgüt, Giritlilerin, Yunanlıların Giritliler arasında sadece din ve dil birliği bulunduğu, bunun da nemi milletten oldukları anlamına gelmeyeceğini vurguluyor.

Son gelişmeler üzerine bu olaylar takip ve kontrolle görevlendirilmiş olan Yunan İstihbarat Teşkilatının (EYP) 24 Mart 1976 tarihili bir raporuna göre Girit'eki bağımsızlık faaliyetleri 1974 yılından beri devam ediyor.

Almanya ve Avustralya derneklerimizin yeni yönetimleri belirlendi

BTS AJANSI

Kadir Abdullah
Sabri Ömer

Almanya'daki Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyonu'nu oluşturan derneklerinden biri olan "Kuzey Ren-Vestfalya Batı Trakya Türkleri Derneği"nin 3. Genel Kurulu 23/112/1991 tarihinde toplanarak yeni yönetim kurulunu seçti. Derneğin yeni yönetim ve denetim kurulu şu isimlerden oluşuyor:

Yönetim Kurulu

Bahattin Halil	Başkan
Hüseyin Halil	2. Başkan
Mehmet Mümin	Sekreter
Mehmet Haliloglu	Kasadır
Ceymi Şabanoglu	Muhasep
Cengiz Haliloglu	Teskilat K.
Nazmi Salı	Kültür Kolu
Denetim Kurulu	
Salih Gözenoglu	
Güne Dikmeyusuf	

Yönetim Kurulu

Mustafa Karacaoglu	Başkan
Fuat Delioğlu	2. Başkan
Nadir Celil	Sekreter
Efraim Güler	Veznedar
Altan Ademoglu	Sekreter Yrd.
Ahmet Hüseyin	Veznedar Yrd.
Sait Reşitoğlu	Eğitim ve
Ibrahim Ibrahim	Din Görevlisi
Halil Ibrahim	Üye
Halil Ibrahim	Üye

Batı Trakya Türkleri

Yüksek Tahsilliler Derneği'nde kongre ve seçim

Batı Trakya Türkeleri Yüksek Tahsilliler Derneği 19 Ocak 1992 tarihinde Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda yapılmıştır. Yeni yönetimini seçmle belirtildi. Ali Kamber'in 59 oyla başkan seçildiği derneğin başkanlığını İsmail Rodoplu yaptırdı.

Derneğin yeni yönetim ve denetim kurulları şu isimlerden oluşuyor:

Vönetim Kurulu

Ali Kamber
Kadir İlbaşoğlu
Ekrem Hasan
Adem Bekiroğlu
Mehmet Nuri
Mehmet Bağdatlı

Yönetim Yedekleri

İsmail Rodoplu
Sabahattin Emin
Tevfik Hüseyinoğlu
Hilmi Tanrıyar
Ahmet Hral
Yüksel Nuri

Denetim Kurulu

Ali Besim
Adnan Gerdemeli
Hasan Ahmet

Enver Kavaklı Hoca vefat etti

BATI TRAKYA'NIN SESİ

Batu Trakya Türk Eğitim Ordusu'nun önde gelen siyamalarından olan Enver Kavaklı 17 Aralık 1991 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Enver Kavaklı Hoca'nın cenazesi Türk bayrağına sarılı olduğu halde Bakırköy Kartaltepe Camii'nde ikindi namazını müteakip kılınan cenaze namazından sonra Merter Mezarlığı'nda toprağa verildi. Enver Kavaklı'nın cenazesinde, Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Başkanı Tahsin Salihoglu ile birlikte şube başkanları, derrick yönetim kurulu üyeleri ve kalabalık bir Batı Trakyalı Türk topluluğu hazır bulundu.

Enver Kavaklı 1913 yılında Gümülcine'de doğdu. Babası Mehmet Nuri Edirne Muallim Mektebi'nden mezun olmuş ve Batı Trakya'da 40 sene hizmet vermiş bir idealist öğretmenindi. Enver Kavaklı hoca, Gümülcine'nin merkez okullarında 22 yıl, köy okullarında da 6 yıl olsak üzere toplam 28 yıl aralıksız olarak öğretmenlik yapmış ve böylece Batı Trakya'da Türk kültürü ve eğitimine değerli hizmetlerde bulunmuştur. Çalışmaları sırasında, gerek öğretim ve gerekse eğitimi de takdire şayan büyük başarı sağlamak suretiyle, bir taraftan idarecilerin, diğer taraftan da öğrenci velileri ile maarrifsever Batı Trakya Türk Halkının sevgi, saygı ve takdirini kazanmıştır. Çoşkun bir Türk milliyetçisi olan Enver Kavaklı, Gümülcine merkez okullarında yorucu bir çalışmadan sonra öğrenci kütüphanelerini kurmaya muvaffak oldu. Rodop vilayeti öğrencileri ve öğretmenleri huzurunda örnek dersler verdi. Yunanca yazılı 6. sınıf ders kitabını Türkçe'ye çevirmek Batı Trakyalı Türk öğrencilerinin işlerini kolaylaştırdı. İyi karakter ve ahlâk bakımından örnek bir şahsiyet olan Kavaklı Hoca, Batı Trakya'da Türklik şuurun yaşaması ve yayılması için yoğun çalışma ve mücadelelerde bulundu. Rodop-Evros Türk Öğretmenler Birliği'nin 1952 yılında ikinci kuruluşundan itibaren yönetim kurulu üyesi, kütüphane amiri, vicedenar ve son olarak 5 yıl başkanlığını yaptı. Başkanlığı döneminde, gösterdiği fevkalade enerjik çalışma ve teşebbüsler sonunda, azınlık öğretmenlerinin hayatı meselelerinden en önemli olan "emeklilik hakları"nın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tanınmasını sağladı. Yine başkanlığı zamanında Batı Trakya Türk İlkokulları müfredat programının Yunanca'dan Türkçe'ye çevrilerek bastırılması gerçekleştirildi. 1963 yılında Öğretmenler Birliği tarafından BİRLİK isminde mesleki ve iktimal bir dergi yayınlanmaya

Merhum Enver Kavaklı'nın ölümünden birkaç ay evvel çektiğimiz fotoğraf!

Fotoğraf: BTS AJANSI
sonra her cuma günü, konsolosluk önünden defalarca geit resmi yapmışım. İlk yazı yazmaya başladığım sıralarda içimden gelen bir arzu ile defterlerime söyle yazıyorum: Yarabbi, bana Türk bayrağını ve Türk askerini görmek kismet et". İşte Yüce Tanrı benim bu masum ve riyasız duamı kabul etmiş ve bana Türk bayrağını görmek nasip etmiştir."

Onun Türk bayrağı aşkından kaynaklanan bir vasiyeti vardı. O da olduğundan tabutunun üzerine Türk bayrağının örtülmesi idi. Vasiyeti harfiyen yerine getirildi. Ve, Enver Kavaklı Hoca'nın vücutu toprağa verilmeden önce son defa "Al Bayrak'la" kucaklaştı. Nur içinde yat Kavaklı Hoca...

başlanmış, Enver Kavaklı adı geçen derginin yazı işlerini fiilen idare etmiştir. Öğretmenler Birliği Kitaplığı'ndaki kitaplara 1500 kitabı ilave etirerek zenginleştirmiştir. Batı Trakya'daki Türk öğretmenlerinin Türkiye'deki eğitim ve öğretim hizmetlerini ve dolayısıyla mesleki çalışmalarında kendilerine yardımcı bir araç olarak faydalanan malari için "İlköğretim, Çocuk ve Yuva" dergilerinin Milli Eğitim Bakanlığı'ndan parasız olarak sürekli olarak getirtilip öğretmenlere dağıtılmaması sağlanmıştır.

Merhum Enver Kavaklı Hoca, büyük bir Türk Bayrağı aşığı idi. Onun Türk bayrağına olan büyük sevgisi, ailesinin bize verdiği ve el yazısı ile yazmış olduğu notlarında söyle kendini gösteriyor:

"Hatırımda kaldığına göre, 1924 yılında Gümülcine'ye ilk defa Türkiye Cumhuriyeti Konsolosu Firuz Beğ gelmiş ve bir süre eski cemaat başkanlarından Kamil Efendi'nin evinde kalmıştı. Çünkü Kamil Efendi Türk tebali imiş. Daha sonra, şimdi avukat Yalatağlı'sının evinin yanındaki iki katlı binaya taşınmıştı. O tarihte tatil, cuma günüydü. Ben babamdan, konsoloshaneye cuma günü bayrak asılacagini işitmıştim. O sebeple cuma gününü sabırsızlıkla bekliyordum. Nihayet, beklenen o mutlu gün geldi. O tarihi gün, konsolosluğun önünden, al bayrağın dalgalandığını doya doya görüp seyredebilmek maksadıyla en az on defa gelip geçtim. O güzel renkli şanlı bayrağın nazlı nazlı dalgalanışı ve çırpması beni gerçekten çok mutlu etmiştir. Ondan

Eşitlik, Dostluk ve Barış Partisi Milletvekili Dr. Sadık Ahmet'in Yunanistan Hükümeti Kamu Düzeni ile Eğitim ve Dinişleri Bakanlığı'na verdiği soru önergeleri

KAMU DÜZENİ
BAKANLIĞINA

Sayın Bakan,

"1974-75 yılında Karakollar tarafından toplulan azınlık insanların av tüfeklerine ilişkin" başlıklı soruma verdığınız cevap çok yersizdi. Çünkü bu tüfekler mahkeme kararı olmaksızın toplatılmıştı. Oysa siz şimdi bizi, hiçbir gereklilik göstermeksizsin mahkemeye sevketmek istiyorsunuz.

Bu av tüfekleri sahiplerinin haksızlığa uğratılıp uğratılmadıklarını çok iyi biliyorsunuz. Böyle sorunlar mahkemelerde çözümlenmez. Eğer istersen, böyle sorunları hükümet çözümler.

Sayın Bakan'a soruyoruz:

- 1- Bu tüfekler sahiplerine ne zaman iade edilecek?
- 2- Bugüne kadar neden gecitti?
- 3- Azınlığa ait olan bu muazzam servetin yok olmasını kim karar veriyor?

Atina, 8 Ocak 1992
Rodop Milletvekili
Sadık Ahmet

MİLLÎ EĞİTİM VE DİNİŞLERİ
BAKANLIĞINA

Sayın Bakan,

Hükümetin ieraatından ötürü Azınlık eğitimindeki kabul edimez durum hakkında sizleri defalarca aydınlattım. Ancak, çocukların çağdaş bir eğitime kavuşmaları için hiçbir zaman gerekten çözümü vermek istemedim.

Ortaokul ve liselerimizde ilk sümestir Türkçe kitapsız ve öğretmensiz geçti. Çocuklarınızın günde üç ders saatı ders yapıp geri dönmelerini önlemek için ne kontenjan öğretmenlerine vize veriyorsunuz ne de yerli öğretmenlerimizi okullarımıza atıyorsunuz.

Bundan sonra da uluslararası toplantılarında, Trakya'da okur-yazar olmayanların sayısının yüksek olduğunu açıklıyorum.

Sayın Bakan'a soruyoruz:

- 1- Türkiye'den gelmesi gereken kontenjan öğretmenlerine neden vize vermiyorsunuz?
- 2- Celal Bayar Ortaokul-Lisesi'nin kuruluş yasası'na uygun olarak atama bekleyen yerli öğretmenlerimi neden atamıyorsunuz?
- 3- Çocuklarımızı neden cahilliye mahkum ediyorsunuz?
- 4- Batı Trakya'daki okur yazar olmayanların çokluğundan kim sorumludur? Eğitim imkânı verme yem Hükümet mi, yoksa istedikleri halde eğitim göremeyen azınlık çocukları mı?

Atina, 8 Ocak 1992
Rodop Milletvekili
Sadık Ahmet

BATI TRAKYA'NIN SESİ'NE

ULAŞMANIN EN KOLAY YOLU ABONE OLMAKTIR

PTT'LERDEN 666173 NO'LÜ POSTA ÇEKİ HESABINA VEYA
GARANTİ BANKASI HASIRCILAR ŞUBESİ 6200209/2 NUMARALI
HESABIMIZA YATIRACAĞINIZ 100.000.-TL İLE
BATI TRAKYA HAKKINDA DOĞRU HABER VE SAĞLIKLI YORUMA
ULAŞABİLİRSİNİZ!

UNUTMAYINIZ, DERGİMİZ DERNEĞİMİZİN RESMİ YAYIN ORGANIDIR

21. YÜZYILA DOĞRU TÜRK DÜNYASI VE BU ÇERÇEVEDE BATI TRAKYA TÜRKLERİ'NİN KONUMU

Feyyaz SAĞLAM

I. GİRİŞ:

Batı Trakya Türkleri konusunda bilindiği gibi özellikle son yıllarda Yunanistan'da ve Yunanistan dışında büyük bir mücadele verilmektedir. Bütünüyle yasal ve demokratik ölçülerde verilen bu bilinçli mücadelede belirli bir mesafe alınmıştır. İç ve dış kamuoyunda büyük ilgi uyandıran ve takdir toplayan bu mücadelenin daha yaygın, daha etkin bir hale getirilmesi, Batı Trakya Türkleri'nin insanca yaşama hakkına kavuşmasında önemli rol oynayacaktır... Alt bölümde gerekçeleriyle izah edileceği üzere; "Türk Dünyası" ile çok点多ili ilişkilere girişilecek ve "Kültürel çalışmaları" daha bilinçli ve titiz olarak önem verebilecek B.T.T. toplumu haklı mücadelede mutlu sonuca da ha kisa bir süreçte ulaşabilecektir...

Batı Trakya problemi ile ilgili olarak bugüne kadar verilen mücadeleler genelde siyasi, hukuki, dini, iktisadi alanlarda yoğunlaşmaktadır... Batı Dünyasına ve kısmen İslam Dünyası'na konu götürülmekte ve arzu edilen düzeyde olmasa da bazı somut neticeler alınmaktadır... Değişik yazılarımıza da belirttiğimiz üzere bu mücadele alanlarına "Kültürel" mücadelenin de eklenmesi; en az Batı Dünyası - İslam Dünyası'na verilen önem kadar Türk Dünyası ile ilişkilere önem verilmelidir.

Dünyada son yıllarda tarihi açıdan başdöndürücü gelişmeler yaşanmaktadır. Sistemlerin çökmesi, yeni oluşumların gündeme gelmesi, bağımsızlık hareketleri, "İnsan Hakları" kavramının hemen hemen dünyanın her yerinde evrensel bir yaptırıım haline dönüşmesi, iletişim araçlarının sınır tanımayan etkili bir silah konumuna gelmesi vb... gelişmeler birçok konunun değerini, normun yeniden değerlendirilmesini gündeme getirmiştir... Bu gelişmelerin bir bölümü Batı Trakya Türkleri'nin de dahil olduğu "Türk Dünyası" ile ilgili-

dir... "Türk Dünyası Gerçekliği" bugün artık hem dünyamızın, hem de dünyanın değişik bölgelerinde yaşayan Türklerin gündemindedir. Konunun siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, insanı boyutları söz konusudur... Bu durumda "Türk Dünyası" kavramının herseyden önce biz Türkler tarafından doğru algılanması, dış dünyada bu doğrultuda aynı mesajın verilmesi gerekmektedir... Öncelikle "Dış Türkler" ifadesinin artık bırakılması yerinde olacaktır... Bu ifade Türkiye Cumhuriyeti perspektifi ile günümüz dünyasının şartların söz konusu olmadığı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bugünkü gelişme çizgisine ulaşmadığı bir zamanda ortaya atılmıştır... "Dış Türkler" ifadesiyle Misak-ı Milli hataları içinde kalan Kerkük, Musul, Batum; anlaşmalarla azınlık statüsünde Türkiye Cumhuriyeti dışında bırakılan B.Trakya ve Bulgaristan Türkleri ve ayrıca nerdeyse Türkiye Cumhuriyeti olarak hiç bir hukuki bağımlılığının olmadığı diğer ülkelerde yaşayan Türkler kastedilmektedir... Dünyadaki son gelişmeler artık "Dünya Türkler" ifadesi yerine "Türk Dünyası" ifadesini kullanmamızı gerektirmektedir. Batı Trakya Türkleri de, Türkiye Türkleri de, Azerbaycan Türkleri de, Gagauz Türkleri de, Altay Türkleri de, Yahut Türkleri de, Kıbrıs Türkleri de kısacası adlarını burada söylemeyeceğimiz anadili Türkçe olan yaklaşık 200 milyon insan bu tanıma dahildir. İlk olarak doğru algılanılması gereklili konu; "Türk Dünyası" ile yakından ilgilenmenin, işbirliğine girmenin "Irkçılık" olarak görülmemesi; doğal bir tutum olarak görülmesi gereğidir... İki Almanya birleşirken, ek olarak Alman milleti eski Volga Alman devletini canlandırmaya çalışırken, Sovyetler Birliği'ndeki ve doğu Avrupa'daki Alman azınlıklarla ilgilenirken, iki Kore birleşme çabasını sürdürürken, Yunanistan Arnavutluk'taki ve Sovyetler Birliği'ndeki Yunan azınlıklarıyla ilgilenirken; Fransa Kanada'daki

Fransız azınlık için büyük yatırımlar yaparken; Araplar bile 22 tane devlete sahip olmuşken; Türk Dünyasının oluşturan yaklaşık 200 milyon insanın birbirile ilgilenmesi, dayanışma içerisinde girmesi, ekonomik, sosyal, kültürel çalışmalar yapması biz Türkler için vicdani, insani, tarihi bir sorumluluk olduğu kadar; Birleşmiş Milletler Andlaşmasının, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Helsinki Nihai Senedi gibi uluslararası anlaşmaların bize yeni Türk Dünyası'na tanıdığı en doğal haktır...

II. 20. YÜZYILDA TÜRK DÜNYASI'NIN DURUMU:

Türk Dünyası 20 yüzyıla problemlerle, büyük acılarla girişiştir. Osmanlı İmparatorluğu parçalanmış, Türklerin birliği iletişimini ve dayanışmasını açısından en önemli konu olan alfabe birliği bozulmuş, Arap, Latin ve Rus Alfabeleri kullanan ve birbiriyle irtibatı kopuk Türk toplulukları ortaya çıkmıştır... Bu yüzyılda yaşanan 2. Dünya Savaşı dünya Türkliğine büyük tahribat vermiştir... Batı Trakya ve Kerkük Musul gibi Türk toprakları siyasi ve ekonomik açıdan elimizden çıkmış; Balkanlar her zaman bir barut fişisi olarak kalmış; Sosyalizm adıyla bir totaliter rejim Türk Dünyasına 70 yıl boyunca uygulanmış (!) Hristiyan Batı ve İslam guruplaşmaları ortaya çıkmış; Türkiye Cumhuriyeti Dünya Türkliğünün % 75'i esaret altındayken kendi varlığını ve bağımsızlığını sürdürmemesi Türk Dünyası ile gönül bağındı sürdürse bile itiraf etmeliyiz ki, gerekli ilişkileri olması gereken ölçülerde gerçekleştirememiştir... Ancak bugün sözkonusu olumsuz tablo inanılmayacak bir ölçüde umut dolu, özgürlük dolu bir tabloya dönüşmektedir...

III. GÜNÜMÜZDE TÜRK DÜNYASI'NIN DURUMU:

1. Coğrafi, Demografik, Dini Durumu: Türk Dünyasının bugünkü coğrafi sınırlarını kabaca şöyle çizebiliriz. Batı'da Yugoslavya içlerinden doğuda Moğolistan ve Çin içlerine; kuzey'de Sibirya'dan ve Kazan şehrinde güney'de Bağdat, Lübnan sınırı ve KKTC'ne kadar uzanan büyük bir coğrafyaya kadar Türkler yaşamaktadır. 20-90 doğu boyamları ile 33-65 kuzey enlemleri arasında yer alan bu coğrafya, kuş

ucusu doğudan batıya 6-7 bin, kuzeyden güneye 3 bin kilometreklik bir alanı içine alır. Bu alanda bugün yer alan şu devletlerde Türkler yaşıyor: Moğolistan, Çin, SSCB, Afganistan, İran, Irak, Suriye, KKTC, T.C. Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya. (1) Bu bilgiye Türk kolonileri dahil değildir. ABD, İngiltere, Almanya gibi ülkeydeki Türk kolonileri de hesaba katarsak Türk Dünyasının coğrafyası daha da genişlemektedir. Dünyadaki Türklerin % 97, 9 Müslüman, % 1,46'sı Ortodoks % 0,6'sı Şamandır. Ayrıca 70.000 Budist, 6.000 kadar da Musevi Türk vardır. TC, KKTC, Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya, Romanya'DA-KI, Türkler Latin; Çin, İran, Irak'taki Türkler Arap; S.B.deki Türkler de Kiril alfabetesi kullanıyorlar. Türkçeye bugün Çince, Hintçe, İngilizce ve İspanyolca'dan sonra 200 milyon insanın anadili olarak dünyanın 5. büyük dili olarak Birleşmiş Milletler'ce tescil edilmiştir.

2. Milli, İnsani, Vicdani Sorunları

Kabaca açıklamaya çalıştığımız bu alt yapıya sahip olan Türk Dünyası 21. yy'a yaklaşlığımız şu dönemde bir canlanma, bir uyanma, bir silkinme içerisinde edildir... Dünyadaki siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeler Türk Dünyası için de yeni ufukları, tarihi soruları önmüze çıkarmaktadır... Türk Dünyası konusu artık hayali ve uzak durulması gereklili bir konu değil; aksine içine bilinçle girilmesi, kucaklanması gereklili bir konudur... Çünkü her türlü baskiya karşılık yüzüllerin yok edemediği Türkçük bilinci ve zengin Türk kültürü bu kadar geniş coğrafya üzerinde dağılmış, sayısız tahribata uğramış Dünya Türküğünü hâlâ bir "Sevgi İmparatorluğu" halinde yaşatabilmektedir. Türkçenin, Türk kültürünün yaşadığı her yerde, Türkiye'nin şahsında Türkçük çok sevilmekte, özellikle Azerbaycan'da bu sevgi doruğa çıkmaktadır. Türkiye de onlar için aynı duygular içерisindedir. Türk Dünyası olayı, istesek de istemesek de artık içinde olduğumuz bir gerçektir. Üstelik bu muazzam kitleye sahip çekmamız, dayanışma içerisinde girmemiz tarihi bir sorumluluktur da... Çünkü batılı Hristiyan misyonerler ve İran, Türk Dünyası'nda sinsi bir yayılmacılık peşindedirler. İran, Türkiye'ye yapamadığını Türk Dünyası'na yapmak istiyor. Türk Dünyası'nın bu güçlerin oyununa gelmemesi için, bizim bütün Türkler olarak uyank olmamız şart.

B.T.T. nin lideri Dr. Sadık Ahmet'in 4 Mayıs

1991 günün, İstanbul'da Aydinlar Ocağı'nın düzenlediği B.T. ve Kerkük konulu açık oturumda söyledişi şunlar, Dr. Sadık Ahmet'in şahsında B.T.T. nin de aynı hassasiyeti taşıdıkları göstermektedir: "... Dış Türklerin bir araya gelmesi büyük bir mutluluktur. Ben bir Balkan Türkü olarak sevinçliyim... Dünyanın neresinde olursa olsun Kerkük, Bakü ve Balkanlar aynı kalple çarpıyor..."

3. Balkan (Rumeli) Türkleri'nin Son Durumu:

200 milyonluğuk Türk Dünyası'nın Batı'da yer alan en önemli sahalarından birisi de Balkanlar ve Rumeli dediğimiz coğrafi bölge olmaktadır. Bu sahanın hemen hemen tamamı Osmanlı İmparatorluğu'na aitti. İmparatorluğun dağılması sonucu bu yüzyılın başında Balkan Türkleri'nin dramı da başladı. Yugoslavya, Bulgaristan, Yunanistan, Romanya, Arnavut Türkleri'nin var olma-yok olma savaşı günümüz'e kadar sürdü, sürdürmektedir de... En yoğun Türk nüfusun yaşadığı Bulgaristan'da son yıllarda olan insanlık dış ibaskalar uygulandı... Ancak "zulüm, hiçbir zaman payidar olmamıştır" gerçeği kendisini yine gösterdi. Bugün Balkanlar'da çok daha değişik bir tablo vardır. Balkan Türkleri demokratik mücadeleyi artık daha bilinçli yapmaktadır. Yugoslavya'daki 200.000 Türk, Türk Demokratik Birliği adıyla Av. Sadık Tanyol başkanlığında, Bulgaristan'daki yaklaşık 2.000.000 Türk, Ahmet Doğan'ın önderliğinde Hak ve Özgürlük Hareketi ile, 150.000 Batı Trakya Türkü, Yunanistan'da Dr. Sadık Ahmet önderliğinde Dostluk-Eşitlik-Barış Partisi ile, Romanya'daki 180.000 Türk, Dr. Tahsin Cemal önderliğinde Demokratik Türk Birliği adıyla partileşerek bağlı oldukları ülkenin meclislerinde Türk halklarıyla yasal, hukuki problemlerini iç ve dış kamuoyuna duyurmaktadır. Türkiye'de bir Balkan ülkesidir. Türkiye ile Balkan ülkelerindeki bu Türk topluluklarının daha sıkı işbirliği, kendi problemlerinin çözümünde yardımcı olabileceği gibi, özellikle Sovyetler Birliği'ndeki Türklerin dayanışması için bir model olabilecektir... Türk Dünyası'nın batısındaki bilişlenme; birçok açıdan daha güç durumda bulunan Doğu Türkleri için de kuşkusuz yararlı olacaktır...

4. Türkiye Cumhuriyeti'nin Konumu:

Günümüzdeki; tarihi, siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmeler Türkiye'nin ve Türk Dünyası'nın lehine işlemektedir. Doğal olarak Türk Dünyası'nın her açı-

dan merkezi T.C. kabul edilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti kendi iç meselelerine, problemlerine rağmen Türk Dünyası ile ilişkilerini artık arzu edilen düzeye çikarmaya başlamıştır. Çok boyutlu ve ayrıntılı bir konu olan bu durumu tam olarak yorumlamak başlı başına müstakil bir makale daha gerektirir. Ancak Türk Dünyası, T.C. ilişkileri açısından bazı somut örnekleri vermek istiyorum.

a) Türksat Projesi: 1993 yılının Ekim ayında uzaya fırlatılacak olan bu Türk uydusundan 22 televizyon kanalı yayın yapabilecektir. 6 ay sonra da Türksat 2 uzaya fırlatılacaktır. Böylece kanal sayısı 35'e kadar çıkabilecektir. Bu teknik işlemin arkasında yatan düşüncelerden birisi de Türk Dünyası ile daha sağlıklı iletişime girmek görüşü vardır. Bu proje gerçekleştiğinde Balkanlardaki bir Türk'de Sovyetler'deki bir Türk'de Türksat sayesinde T.C. ile doğrudan haberleşme ve kültür alışverişi yapabilme imkanına kavuşacak.

b) Türkiye'nin ekonomik açıdan güçlenmesi kuşkusuz ki Türk Dünyası'na da büyük yararlar sağlayacaktır. Bu güçlenmenin en azından psikolojik kimi etkilerini burada belirtmek ve bu durumu özellikle Yunanistan'ın nasıl endişelendirdiğini göstermek üzere şu örneği anıtları: Türkiye'nin Yunanistan ve Bulgaristan'a elektrik satması Yeni Demokrasi Partisi'den Vargas'ın "Özal, şalteri indirirse karantika kaldırır" ifadesiyle açığa çıkmaktadır.

c) Türkiye'nin önderliğinde "Karadeniz Ekonomik İşbirliği" projesi teklif edildi. Ve bütün Karadeniz'de sınırlı bulunan ülkelere benimsetildi. Türkiye'nin önderliğinde bu proje gerçekleştiğinde Bulgaristan, Romanya, S.B. yanı sıra Karadeniz'de söz sahibi olan (olmak isteyen) Kırmızı Türkleri ve Gagavuz Türkleri de bu işbirliğinden büyük kazanç sağlayacaktır...

d) T.C. bugün bir noktada kendi insanından kazanarak, Kıbrıs Türklerine, Bulgaristan Türklerine, Azerbaycan ve Nahçıvan Türklerine karıslıksız para, gıda, eğitim, sağlık v.b. konularda yardım etmektedir.

e) T.C. yine bir noktada kendi gençlerinin eğitim haklarını kısaltarak, 21.yy'ın Türk Dünyasının kurmaylarının yetiştirmesi işini de üstlenmektedir. Bugün Türkiye Cumhuriyeti Üniversitelerinde bütün Türk Topluluklarının üniversitelerine gençleri hemen hemen bütün masrafları T.C. tarafından karşılanmak üzere eğitim görmektedir. Bu alanda T.C. nin diğer bir öneği girişimi de özellikle Sovyetler Birliği'ndeki Türk

Toplumlarının T.C. gençlerinin gönderilmesidir. Yine T.C. bugün Azarbeycan, Tataristan, Kazakistan gibi Türk halklarında tamamen latin alfabesi ve T.C. de eğitim yapmak üzere Türkoloji kursları açmaktadır, yüksek okullar açmaktadır ve T.D. liseleri kurmaktadır.

F) T.C. bir yandan ekonomik gelişmesi, bir yandan da geopolitik konumu, diğer yandan da kısmen bazı örneklerle anlatmaya çalıştığımız gibi, "Türk Dünyası" ile ilişkileri açısından dünya kamuoyunda dikkatleri üzerinde toplamaktadır. Sadece bir örnek olarak Fransız Le Figaro Gazetesi'nde yer alan "Her şey Türkiye'nin 21. yy'ın en büyük güçlerinden biri olacağını gösteriyor" başlıklı incelemesini verebiliriz. Bu oldukça ilginç ve uzun incelemede "Türkiye'nin parlak geleceğine karşı, Yunanistan'da işlerin iyi gitmediğine de dikkat çekilmektedir."

IV. TÜRK DÜNYASI'NIN PARLAK GELECEĞİ:

Günümüzde T.D. nin durumunu coğrafi, demokratik, insanı açılardan ele alıp, Balkan (Rumeli) Türk Topluluklarının durumunu açıklayıp, T.D. nin kalbi kabul edilen T.C. nin T.D. açısından önemini vurguladık... Şimdi 200 milyonluk Türk Dünyası'nın 21. yy'da neden daha iyi günler beklenisi içerisinde olduğunu örneklerle ele alalım... Az önce T.C. tarafından bu konuda yapılan çalışmaları ve T.C. nin dışında nasıl görüldüğünü anlatmıştık. Bu bölümde önce ana dilimiz Türkçe'nin görkemli durumunu ele almak gereki, B.M. nin resmi raporuna göre Türkçe; Çince, İngilizce, Hintçe ve İspanyolca'dan sonra dünyanın 5. büyük dilidir. Daha önceden de belirttiğimiz gibi 200.000.000 insan Türkçe konuşmaktadır. Türkçe evrensel bir dil haline gelmektedir. S.B. de 100.000.000'a yakın Türk olduğunu hatırlayalım. Yalnız S.B.'deki Türkçe, Rusça'dan sonra ikinci dil konumundadır. Halen dünya da, İngilizce, Fransızca, Arapça konuşan milletler arasında resmi ya da gayri resmi dayanışmalar var. Türkçe konuşan bu muazzam kitle neden birbirini desteklemesin? Türklerin nüfuslarındaki hızlı artış da bir başka dikkati çeken konudur. Nüfus artışı ile ilgili olumlu ve olumsuz yaklaşımını konunun uzmanlarına bırakarak, bu olayın Türk Dünyasını nasıl etkilediğine bakarsak şu gerçek ortaya çıkıyor. Türklerin bu artış oranı devam ettikçe azınlık ola-

rak yaşayan Türkler zamanla çoğunluk halini alacaklardır. Bugün bütün S.B. nin % 19'unu Türkler oluşturmuyor. Türklerin artış oranı % 20, Rusların ise % 5. Bu gösteriyor ki 21. yy'da dünya coğrafyası demografik açıdan mutlaka değişecektir. Türk Dünyası'ndaki üniversiteler mezunları, Avrupa'da birçok devletin nüfusundan fazladır. Sovyetler Birliği'nde 20-21 Nisan 1991 tarihlerinde Tataristan'ın başkenti Kazan'da toplanan Türk Halkları Asamblesi 2. Milli Kurultaylarında toluca Latin alfabetesine geçme kararı aldılar. Bu tarihi ve önemli bir karardır. Sovyetler Birliği'ndeki Türkler yer yer uygulamaya başlamışlardır. Bu olay mutlaka Türk Dünyasını yakınlaştıracaktır. Ortak bir alfabe ortak bir kültürü canlandıracaktır. Böylece bu yüzyılın başında bozulan Türk Dünyası alfabe birliği büyük ölçüde 21. yüzyıla geçildiğinde tekrar sağlanmış olacaktır. Bugün Kahire'de yayınlanan Al-Ahram gazetesi 22 Arap ülkesinde de okunmaktadır. Türk Dünyasında bu neden gerçek olmasın?

Türk Dünyası'nın siyasi açıdan parlak geleceğine baktığımızda ise T.C., K.K.T.C. dışında Azarbeycan'ın başına çektiği bir özgürlük-bağımsızlık hareketi dikkatimizi çekiyor. Beklenen odur ki 21. yüzyıl başlarında dünyadaki bağımsız Türk Devletleri'nin sayısı 10'a yaklaşacaktır. Tataristan'da Kazan'da oluşturulan ve Ruslarında onaylamak zorunda kaldıkları Türk Halkları Asamblesi çok önemli bir gelişmedir. Yine 23 Haziran 1990 tarihinde Özbek, Kırım, Kırgız Türk liderleri Türkistan için "Birlik Deklarasyonu" imzalamışlardır.

Ekonominin açıdan Türk Dünyası'nın parlak geleceğine baktığımızda 21. yüzyılda önemli gelişmeler bekleyebiliriz. Azerbaycan bir petrol ülkesidir. 70 yıldır petrolünün % 80'i Birlik Antlaşması geriye Moskova'ya gitmiştir. Tataristan'da Rusya'daki bütün petrol üretiminin % 50'si çıkmakta -ki 36 Milyon ton bunun ancak 1 Milyon tonu Tatar Türklerine, 35 milyon tonu Moskova'ya gitmektedir. Ama artık bu gidiş dur demek zamanı gelmiştir. Türk Dünyası'nın bu zenginliği Türk Dünyasına kalacaktır.

Buraya kadar hemen hemen örneklediğimiz, birçoğunu anlatamadığımız tarihi, sosyal, siyasi, kültürel, ekonomik gelişmeler sonucu dünyanın dikkati 200 milyonluk Türk Dünyası'na çevrilmiştir. Rus bilim adamları ve düşünürleri de dahil olmak üzere dünyanın onde gelen bilim adamları, 21. yüzyılın Türkler açı-

sandan çok parlak geçeceğini söylüyorlar. Örneğin Rus felsefecisi ve tarihçisi Gumilev "21. yy. Türkler'in çağrı olacak" diyor.

V. TÜRK DÜNYASINDA DAYANIŞMA ÖRNEKLERİ:

- a) Bulgaristan olayları - Azerbaycan desteği
- b) Gagavuzistan'ın K.K.T.C'ni tanımı

c) K.K.T.C'de B.T. ile ilgili haberler sık sık çıkmakta ve Rum-Yunanlılarla yapılan görüşmelerde güvensizlik B.T. gazeteleri açısından ileri sürülmektedir.

d) Türk Dünyasına açılışta en yoğun durgunun yaşandığı Azerbaycan, SSCB sistemi içinde K.K.T.C.'ni tanıymamıştı. Ancak bu ambargo fiilen K.K.T.C'nin folklor grubunun Azerbaycan'a daveti ile delinmiştir. Bugün Halk Cephesi Lideri Ebül Feyz Elçibeyin makamında T.C. ve K.K.T.C. bayrağı var.

Azerbaycan'da bulunduğum süre içerisinde bizzat bulduğum bazı görüşmelerde K.K.T.C. ile Azerbaycan arasında eğitim, teknoloji, kültür, ekonomik anlaşmalar imzalandı. K.K.T.C.'nin Azerbaycan'ı tanımı bu ilişkileri daha da yoğunlaştırmaktadır.

Bu değişimin örnekleri Türk düşmanlarını tehdit etmeye paniğe kapılmasına yol açmaktadır. Yunanistan'da bu endişeyi duymaya başlamıştır. T.D. Gerçekçi Yunanistan'ın gizli korkusu haline gelmiştir.

VI. YUNANISTAN'IN GİZLİ KORKUSU TÜRK DÜNYASI:

B.T. Türkleri'nin Türk Dünyası ile ilgili şimdilik sınırlı ilişkilerinin hepsi de Yunanistan'da tepki ile karşılaşmıştır... Batı ülkelerini kandıran, İslam ülkelere kafaya alan Yunanistan'ın Türk Dünyasına alabileceğine bir tavrı yoktur. Çünkü Türk Dünyası bittin olarak B.T. Türkleri'nin yanında yer alacaktır.

* Ekim ayında Kayseri'de düzenlenen Türk Dünyası Kurultayı'nda, K.K.T.C. temsilcileri ile imzaya açtığımız Rum-Yunan karşı karar Türk Dünyası'nın bütün temsilcilerince imzalanmıştır.

* Dr. Sadık Ahmet'in yeniden seçilmesi sonucu K.K.T.C. Cumhurbaşkanı, sayın Rauf Denktaş'ın kutlama telgraftı Yunanistan'da büyük tepkiyle karşılanmıştır.

* Azerbaycan'da B.T.T. ile ilgili yaptığımız fa-

aliyetler Gümülcine'de Elektro Viva gazetesinde tepki gösterdi.

Bütün buna benzer örnekler Yunanistan'ın gizli korkusunun Türk Dünyası olduğunu göstermektedir...

VII. BATI TRAKYA TÜRKLERİ'NİN KONUMU:

Günümüzde B.T. kökenli insanların B.T.'da, Türkiye'de, Almanya'da ve Avustralya'da dağılmış oldukları görüyorum. Bu insanların toplam nüfusu 1 milyona yakındır. Bu potansiyel küçümsenecek bir oran değildir. B.T.T. nin acil problemleri var. Bunları çok yakından biliyoruz. B.T.T. sahipsiz değildir, yalnız değildir. Problemleri ile ilgili çözümler değişik platformlarda aranmaktadır. Benim bu çerçevede söyleyebileceğim yukarıda anladığım Türk Dünyası ile ilişkilerde yapılabilecek olanlar ve kültürel mücadelelerin önemi gereği ile ilgili söylemeyeceğimdir.

Öncelikle, birlik ve beraberliği koruyan B.T.T. kendilerine olan güven duygularını "T.D." ile ilişkilerini artırarak geliştirebilmelidirler... Bu konuda iki örneği Yugoslavya Türk aydınlarından vermek isterim. İlhami Emin, Üsküp'te Türkçe olarak yayınlanan Birlik Gazetesi'nde "... Yugoslavya'da Türk olmak, Türklerin salt ülkemizdeki sorunlarıyla ilgilenmeye gelmez kuşkusuz. Gerektiğinde Türkiye'nin hatta Türk olup Çin'e dek uzanan soydaşlarımızın sorunlarıyla da yakından, içtenlikle ilgilenmek hakkımızdır..." (5) Yine aynı ülke Türk aydınlarından B.Sait'in şu görüşleri çok ilginçtir: " Türk Demokratik Birlikleri Temsilcileri masaya oturduklarında Türklerin sayısının 120.000 değil, dünyada 200.000.000 olduğunu ve anlaşmaların buna göre yapılmasını istemelidirler. Elbetteki buna saygı gösteren partilerin özellikle uluslararası sahnede itibarı artmaktadır. Bunu düşünen partiler Balkanlar'dan Çin'e dek yaşayan Türklerden geven kazanacaktır." (6)

Göründüğ gibi; Yugoslavya Türkleri yönetimine bizim sayımız 120.000 değil, ana vatan Türkiye'yi kastederek 57 Milyon değil, Türk Dünyasını kastederek 200 Milyon'dur. Ona göre bizi değerlendiren mesajını vermektedir.

B.T.T. de Yunan yönetimine ve dünyaya aynı mesajı vermelidir...

* B.T.T. konusunda dünya kamuoyunun dikkat-

tini çeken uluslararası bir kongreye ihtiyaç vardır. Azerbaycan, Kıbrıs için yapılıyor. Böyle bir toplantı Avrupa'da yapılması daha etkili olacaktır.

* Hristiyan-Ortodoks Yunan devletinin zulmü altında olan B.T.T.'i, davalarını anlamlı ve sansasyon yaratacak bir biçimde destek bulabilmek için "Hristiyan Türkleri" harekete geçirilmelidir... Bunun en etkili yolu Moldavya'da bağımsızlığını ilan eden Ortodoks Gagavistan T.C. ile ilişkiye girmesidir. İşkeçe olaylarına destek verdiler

* Balkan Ülkelerindeki (Yug.-Romanya-Bulgaristan-Moldavya) Türk toplulukları temsilcileri ile "Balkan Türk Birliği"ni gerçekleştirmek üzere bir toplantı B.T.T. ileri gelenteri düzenleyebilirler ve T.D. na bir adım öne çıkabilirler.

* 21. yy.da Türk Dünyasındaki muhtemel gelişmelere hazırlıklı olmak üzere S.B. deki Türk Cumhuriyetlerindeki üniversitelere B.T.'lı gençlerden göndermek gerekmektedir.

* Almanya'da bulunan ve belli bir ekonomik gücü erişen B.T.'lı işadamlarının T.D. na açılması gerekmektedir. Bugün Romanya'daki orta düzeyde Türk işadamlarının sayısı 5000'i aşmaktadır. Ve bu iş adamları Romanya Türk'ü ile yakın temasdadır... Özellikle Azerbaycan pazarına değişik alanlarda giren Türk işadamları arasında B.T.T. nin de bulunması B.T.T. ne büyük reklam olacaktır.

* B.T.T. nden bir heyetin S.B. Türk Cumhuriyetlerine ziyareti yine büyük bir reklam olacaktır. Türk Dünyasındaki dayanışmayı

* Son körfez savaşı öncesi Irak Türkleri'nin dumuna baktığımızda siyasi açıdan B.T.'da olduğu gibi bir asimile politikasının sürdürülüğünü görüyoruz. Ancak Irak Türkleri edebi, kültürel faaliyetlerini şair ve yazarlarıyla dergi ve gazeteleriyle, Türkoloji uzmanlarıyla daima, dimdik ayaktı tutmuştur ve tutmadırlar. Yani Irak'ta Türk kültürüne, Irak Türklerinin verdikleri önem asamileye karşı en önemli Türk direnci olmuştur.

* Romanya Türkleri için de aynı önregi verebiliriz. Çavuşesku döneminde bile Romanya'da Türklerin yayınladıkları, Türkçe kitap sayısına daha B.T. da ulaşlamamıştır. Romanya Türk'ü bugün bazı açılarından B.T.T. ni Türk Kültürü ile ilgili faaliyetlerde geçmiştir.

* Finlandiya'da 2. Dünya Savaşından sonra bu

ülkeye göçen 1000 kadar Türk var. Ki bunlar Kazan Türkleridir. Bu sayıdaki bir Türk toplumu bilimsel kongrelere bile en az iki kişi ile katılmakta ve Finlandiya Türklerinin sesini duyurmaktadır. B.T. da en az 700 yıllık bir Türk Kültürü sözkonusu. 150.000 kişilik bu toplumda kültürel anlamda dikkat çeken bir faaliyet yok. Şimdi bu öneklerden sonra B.T. da Türk Kültürüni canlı olarak yaşatılması, ele alınması, uluslararası platformlarda tanıtılması ve bu sayede BTT davasına büyük bir desteğin sağlanması için neler yapılmalıdır sorusuna cevap arayalım.

"Hastanın en iyi doktoru yine kendisidir" görüşünden hareketle B.T.T. nin kendi kültürel birikimini, zenginliğini ele alacak uzmanların yetişmesi, yetiştirmesi gerekmektedir. Dışarıdan taşıma suyla değirmen dönmeyeceğine göre; Dilbilim, Halkbilim (folklor, Edebiyat, Sosyoloji, Tarih, Sanat Tarihi, Basın-Yayın, T.V., Fotoğraf, Müzikoloji, Klásik Türk Sanatları v.b.... dalların her birinde B.T.T. gençleri arasından akademik eleman yetiştirmek gerekiyor. Bu bölüm bitirenlerin mesleki iş garantileri B.T.T. toplumu, T.C. ve özellikle dünya kültürel mirasını korumakla görevli Unesco ile yapılacak görüşmelerde güvenceye alınmalıdır. Bu uzun vadeli proje gerçekleşirse B.T.T. ciddi bir boşluğu, eksikliği giderebileceği, bu alanlarda uluslararası platformlarda Yunanistan'ın keyfi uygulamaları, dünya kamuoyuna bir kez daha anlatılacak. Yunanistan bu açıdan da sıkıştırılmış olacaktır. B.T. daki Türk kültürüne yönelik Yunan tahribatı, yapılacak akademik çalışmalarla verilecek bilimsel eserlerle oluşturulacak uluslararası kamuoyuyla engellenmiş olacaktır...

Bilindiği üzere Yunanlılar B.T. da Türk kültürü ile ilgili her türlü maddi-manevi değerleri yıkmakla kalmıyor, genelde Türk kültürünün uluslararası düzeyde değerlerine de sahip çıkma yüzüzlüğünü gösteriyorlar. 1 Ocak 1991 tarihli Hürriyet gazetesinde yer alan ilginç bir habere dikkatinizi çekmek istiyorum. "Yunanlılar, şimdi de Mevlana'ya sahip çıktı" başlıklı bu haberde şu yorum yer alıyor: "... Yunanlıların, Türk kökenli kültür ürünlerine yönelik hırsızlıklarını bitmek bilmiyor. Yunanlılar; dolma, musakka ve şış kebab gibi geleneksel Türk yemekleri ve Karagöz'den sonra Mevlevi müziğine de sahip çıktılar. Konya ve İstanbul çıkışlı Mevlevi Müziğini Yunanistan'da turistlere Yunan müziği diye pazarlayan Yunanlılar, Mevla-

na; Platon ve Sokrat gibi Yunan filozoflarının etkisinde kalarak Mesnevi'yi yazmıştır. Aslında Mevlevi müziği de Yunan kökenlidir..."

Şimdi, böylesine pişkin ve dış dünyayı da aldatan bir zihniyetin B.T.da Türk Kültürüne, Türk Kültürü'nün ürünlerine saygı göstermesini beklemek bir saflik olur. Bu durumda Yunan vatandaşlığı olan ve az önce izah ettiğimiz sahalarda yetişecektir, B.T.T. Kültürü'ne çalışacak genç arkadaşımıza bdayık görevler düşmektedir. Böylesi bir kadro tarafından ele alınan, canlı tutulan ve yaşıtlan B.T.T. kültürü kendi varlığı açısından tarihi bir görev üstlendiği gibi; Yunanlığının Karagöz, Mevlana gibi konularda meydani boş bulup dünyayı kandırmaya kalkışan yilzsüz tutumlarına da bir engel olabilecektir...

B.T. da camii, mescid, köprü, tekke v.b. Tarihi Türk Eserleri'nin bilinçli olarak tahrif edilmesi; Türk eserlerinin giderek ortadan kalkması sonucunu doğurmaktadır. Tabakhane Camii'sinden başlayarak Pospoş Tekkesinin yanına dek uzanan bu bilinçli sinsi tutuma artık bir dur demenin de zamanı gelmiştir.

B.T. da mevcut bütün Türk tarihi eserlerinin, dünya kültürel mirasını bütün insanlığın ortak malı olarak kabul eden ve korunması için uluslararası yapılım gücü olan ve Yunanistan'ın da altında imzası bulunan B.M. Eğitim Bilim-Kültür Teşkilatı, Unesco'ya tescil ettirilmesi gereklidir. Uluslararası kültürel varlıkların korunması ile görevli bu kuruluşun gündeme getirilmesi halinde B.T.da Türk Tarihi ile ilgili eserlerin tahribi büyük ölçüde önlenmiş olacaktır. Bu konuda somut olarak şu örnekleri vermek isterim.

* Bulgaristan'da Jivkov döneminde Türkler'e en yoğun baskı yapılmırken bu arada camiler de yıkılırken, konunun Unesco gündemine getirilmesi sonucunda aynı dönemde çok sayıda caminin yine Jivkov döneminde tamir edildiğini hatırlayabiliriz...

* Irak ve Yugoslavya'ya Unesco müdahalesi...

Bu örneklerden hemen sonra Pospoş Tekke'sinin Unesco nezdinde tescili var mıydı? Veya yıkım sonrasında bu kuruluşu baş vuruldu mu? gibi sorular aklı geliyor. B.T. dan yetişecektir. Sanat Tarihi eğitimi almış bilinçli arkadaşlarımız bir daha böyle olayların olmasını önlemi olacaklardır.

VIII. BATI TRAKYA TÜRKLERİ'NİN GELECEĞİ AÇISINDAN KÜLTÜREL FAALİYETLERİN ÖNEMLİ:

Bilindiği gibi çağımızda toplumların etnik kimliklerinin, varlıklarının ortaya konmasında "kültürel kimlik"in büyük rolü olduğu kabul edilmektedir. Dağıtı, özellikle "kültürel alandardaki" "tanıtım" faaliyetleri artık günümüzde bağımsız bir "bilim" dalı olarak kabul edilmektedir. Başka alanlarda çok uzun zaman alabilecek bir konunun, bir davanın iç ve dış kamuoyuna tanıtıması problemi, bilinçli olarak yapılabilecek bir kültürel faaliyetle çok kısa bir zamanda yapılabilimekte ve neticede etkili-kalıcı bir propagandaya dönüştürmektedir.

Dünyada artık devletler arasında milletle arasında kanlı savaşların dönemi büyük ölçüde bitmiştir. Bunun yerini artık "kültür" faaliyetleri almıştır. Yayınlı, etkili ve iyi tanıtılan kültürler geniş iletişim ağları sayesinde dünyada kendilerini kabul ettiriyorlar...

Lozan'dan bu yana B.T.T. kültürüne Yunanlığının büyük bir uhribat yaptıklarını gözлюдürüyoruz. B.T. da Türk Kültürü'nün yok edilmesi için sistemli bir biçimde çalışılmışlardır. Siyasi, hukuki, dini, ekonomik mücadelenin yanında "kültürel mücadele" nin de daha aktif olarak yapılması, hem B.T. da Türk Kültürü canlı olarak tutulacak, hem de B.T.T. nin T.D. na açılışını sağlayan bir faktör olacaktır. Örneğin yanlış bilmeyip, bugün Azerbaycan'da B.T.T. ile ilgili yazılan ilk yazı B.T.T. kültürü ile ilgili bir yazıdır. Kültürel çalışmaların, siyasi çalışmalarla da katkısı büyütür.

"Yunanistan'da Türk yok, Elen Müslümanları var" diyen resmi görüşe, "Efendi, bu Elen Müslümanları hangi dili konuşuyor? Batı Trakya'da Türk yok ise, bu Türkçe edebiyat nasıl ortaya çıkmış?" diye sormak yararlıdır. Buna elbetteki verecekleri bir cevap yoktur.

B.T.T. nin geleceği açısından kanaatimizce yeterince önem verilmeyen "kültür" sahasını B.T.T. da vasisi açısından nasıl değerlendirebiliriz? Bu soruyu cevaplamadan önce kısa örnekler vermek istiyorum.

* Yaklaşık 100 milyon Türkün yaşadığı S.B. de 70 yıl sistemin her türlü siyasi, ekonomik, dini baskılara rağmen Türk'ü ayakta tutan "kültür" olmuştur. Bu uzun sürede erimeyen, asimile olamayan Türk toplulukları, günümüzde artık en doğal hakkı olan özelliklerini söyle söyle almaktadırlar. Onları bu bilinçle getiren gerçek kültürlerini korumaları, geliştirmeleri, ve tanıtmalarıdır...

**IX. TÜRK DÜNYASI İLE İLİŞKİYE
GİRMEDE YOL AÇICI FAKTOR
KÜLTÜREL BİLİMSEL ÇALIŞMALAR:**

B.T.T. geleceği ve bugünü açısından kültürel çalışmanın önemini vurguladıktan sonra, 200 milyonlu Türk Dünyası ile BTT'nin daha sık işbirliğine ve dayanışmaya girmesinde "Kültürel ve Bilimsel Çalışmaların" önemini vurgulamaya çalışalım.

Aynı dili konuşan insanların birbirinden haberدار olmaları, ekonomik, kültürel, manevi bağlar kurmaları gayet doğaldır. Yadırganamaz, Türk Dünyası ile ilişkileri geliştirmenin ilk yolu da sınır-siyaset-gümrük kurallarını tanımayan elastikiyetli bir konu olan kültürel faaliyetlerdir... T.D. nin bugün generalerini, ekonomistlerini, din adamlarını bir araya getiremeyez ama kültür-sanat bilim, adamları sık sık birarağa gelmektedirler... Kültür işbirliği için bütün kapılar açıktır...

B.T. da canlı olarak yaşatacak T.Kültürü, kuşkusuz en fazla T.D. nin ilgisini çekecektir. B.T. Türkleri ile ilgili S.B. de yayınlanan ilk yazılar, konferans B.T.T. kültürü ile ilgilidir. Siyasi yazı ve konferanslar daha sonradan gündemde gelmemektedir... B.T.T. nin kültüründen canlı tutan Şafak, Yuvamız gibi yayın organları, kişisel girişimlerin sonunda bugün hemen hemen dünyanın bütün kültür faaliyetlerine Amerika'dan Çin'e, Macaristan'dan İran'a dek ulaşılmış ve T.D. nin bu sayede Yunanistan'da (B.T.) bir Türk toplumu olduğundan haberi olabilmisti.

Folklor ve B.T. Türk Müziği sadece aile geceinde, düğünlerde, B.T.T. kültürünü yaşatan bir ana unsur olarak görülmeli, B.T.T. nin uluslararası düzeyde tanıtımı içinde bu çalışmalarдан yararlanılmalıdır.. Tek cümleyle söylesek T.Dünyası'na açılmada kültürel faaliyetler "Anahtar" görevinde.

X. SONUÇ

Buraya kadar anlattıklarımızı sonuçta şöyle bir defa daha vurgulayabiliriz: Günümüzde dünya büyük bir tarihi değişimi yaşıyor. Daha önce tâhimin edilmeyen, inanılmayacak, başdöndürücü gelişmeler oluyor... Bu gelişmelerden önemli bir bölüm de Türk Dünyası ile ilgilidir. batı Trakya Türkleri de Türk Dünyası'na dahildir. . Ancak T.D. ile ilişkiler çeşitli sebeplerle yeterince kurulamamıştır. Oysa bugün B.T. nin da yer aldığı Yunanistan'a dahil topraklar, aslında T.D açısından 20. yy. başında önemli bir merkezdi. Selânik'te

başlatılan Milli Edebiyat akımı ile Türk kültür ve düşünce tarihinde T.Dünyasına anlamlı bir açılma ilginçtir ki yine bu bölgeden başlatılmıştır. B.T.T. arasında A. Haliloğlu gibi bazı aydınların sınırlı ölçülerde T.D. ile ilişkiye girmek istediklerini biliyoruz. Ancak artık bu sağlam köprülerin kurulma zamanı gelmiştir. T.D. gerekli siyaset, kültürel, ekonomik işbirliğine gidilmesi halinde kendisine yetecektir... B.T.T.'nde bu gelişmelerden azami ölçülerde yararlanmaları en tabii hâllerdir... Ancak bunun için Türk Dünyası'na bilinçli bir açılım şarttır. Bu açılımanın da yolu örneklediğimiz gibi kültürel faaliyetlerdir... 200 milyonlu Türk Dünyası'ni arkasına alan B.T.T. mutlaka ki problemlerini daha kolay çözebilecektir. Yunanistan'ın karşısına, mevcut mücadele alanlarına ek olarak bir de T.D. sahisi açılmalı, bu sahada da Yunanistan sıkıştırılmalıdır.

Sistemlerin çıktığu, ideolojilerin etkisiz kaldığı, teokratik rejimlerin demokratikleştiği bir zamanda; sözde demokratik bir rejimle yönetilen Yunanistan'ın B.T.T. ne karşı diktatörleştiği görülüyor... Bu Yunan tutumunun ilelebet sürmesi mümkün değildir. Tarihin aksı ve mantık bunu göstermektedir. Zulüm hiçbir zaman kalıcı olmamıştır. En yakın örneği Sovyetler Birliği ve Bulgaristan'dır.

20. yüzyıla girerken Türk Dünyasında bugünkü anlamda bir Batı Trakya sorunu yoktur. Şayet anlattığımız bu çalışmalar, diğer mücadelelere eklenirse, Batı Trakya sorunu 21. yüzyılda olmayacağındır. Çünkü ne B.T. Türkleri, ne Dünya, ne T.C., ne Türk Dünyası, ne de İslam Dünyası bu devlet terörüne müsade etmeyecekter...

KAYNAKÇA

- 1) Geniş bilgi için Bkz. "Türk Dili" (Türk Dilinin Bugünkü Durumu ve Yayılma Alanları), Ankara 1990, s.55-63
- 2) Son Gelişmeler Işığında Batı Trakya ve Kerkük Gerçek (Açık Oturum), Aydınlar Ocağı, 4-5-1991, İstanbul.
- 3) EMİN İlhami, "Yugoslavya'da Tarih Olmak Birlik, s=4051, 6.4.91, Üsküp
- 4) SAIT Burhan, TAN, "Türk Sayısı, 200 Milyon" 25.8.90, s=1091, s.2
- 5) Yuvamız, Sayı 62, Ekim 1991, Gümülcine-Yunanistan.
- 6) "Yunanlılar Şimdi de Mevlânâya Sahip Çıktı", Hürriyet, 1 Ocak 91, s.2, İstanbul

Gümülcine Saat Kulesi ve Yeni Camii (Foto: BTS Ajansı)

29 Ocak 1988'de Batı Trakya Türkü'nün varlığını